

POBREZIA. 163 herrialdetako egoera aztertzen eta azaltzen duen txostena aurkeztu dute

Minuturo zortzi ume jaioberri hiltzen dira mundu zabalean

53 milioi emakumek laguntza profesionalik gabe ekartzen dituzte haurrak mundura

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Save The Children (Haurrak Salbatu) gobernuz kanpoko erakundeak txostena aurkeztu berri du mundu zabalean haurren errealitatea zein den azaltzeko. 163 herrialdetan egoera zer-nolakoa den aztertu eta datu kezagarria plazaratu du: minuturo zortzi ume hiltzen dira estreinako hilabetea bete gabe.

Infekzioak eta jaio osteko gaitxotasunak izaten dira kasurik gehienetan heriotzaren eragile. Izan ere, ume jaioberriak batez ere herrialde behartsuetan hiltzen dira, hain justu osasun baldintza egokirik gabeko tokietan. Hala, botikarik ez da izaten beraientzat, txertorik ere ez. Horrek ahulak bihurtzen ditu oso. Ume asko, era berean, oso pisu gutxirekin jaiotzen direlako hiltzen dira. Era horretako egoera bizi dute, esaterako, Malin (Afrika mendebalde). Mila ume jaioberritik 60 hil egiten dira herrialde horretan, ordu, egun edo aste gutxi dituztela.

Datuok guztiak datorren astean Nazio Batuen Erakundeak umeen egoera aztertzeko New Yorken egin nahi duen bilkura-
ren kariatara plazaratu ditu Save The Children erakundeak. Oro har, urteotan umeen heriotza tasak behera —iragan hamarkadan baino %14 txikiagoa da— egin duela nabarmendu dute bertan, baina haur jaioberriena oso altua dela oraindik. Denera urtean lau milioi ume hiltzen dira jaio eta berehala, lehen hila bete gabe.

Erditzeko unean, bakar-bakarrak

Heriotza horietan maiz eragina izaten du erditzeko orduan amek izaten duten egoera txarrak. 53 milioi emakumek umea mundura ekartzeko orduan ez dute laguntza profesionalik izaten. Save The Children erakundearen aburuz, ordea, ezinbestekoa da emakumeek umea izan aurretik, izateko unean, eta izan ondoren profesionalen laguntza eta babesa jasotzea.

Aipatu erakundearen aburuz, gainera, ume jaioberriei eta beren amei laguntzeko urratsak diru asko xahutu gabe lor daitezke. Diotenez dolar bat baino gutxiagorekin umeek jaio berri-
tan behar dituzten gauzarik garrantzitsuenak —xaboia, plastizkoko maindiera, zilbor-hes-
tea ebakitzeko labana...— ama behartsuei doan eman dakizkieke. Halaber, haurdu dauden emakume ororentzat eskura tetano injekzioak behar direla gogoratu dute, beraiek arazoren bat badute ere haurrek ez kalterik izateko.

Bularreko esnearen alde

Txostenak, halaber, agerian utzi du umeen edoskitze naturalaren alde egin behar dela, eta mundu osoko emakumeak horretarako hezi behar direla. Izan ere, ume jaioberrientzat elikagairik onena izaten da amaren bularreko esnea, eta ehunka gaitz eta ezintasun saihesteko indarra ematen die betiko.

Herrialde batzuetan, ordea, uzkur agertzen dira emakumeak erabaki hori hartzeko orduan. Zenbait eskualdetan, gainera —esaterako, Asiako hegoaldeko zenbait herrialdetan—, haurra izan berri-
tan emakumeen esnea zikina eta ustela dela uste dute, eta ez diete ematen.

HAURRAK ETA SEXUAREN NEGOZIOA

EEBBetan ehun umetik bat harrapatzen duen gurpila

Pensilvaniako Unibertsitateak ikerketa bat plazaratu du, eta EEBBetako haur eta gaztetxoek prostituzioaren, pornografiaren eta sexu eraso-
en munduarekin lotura zuzena dutela ondorioztatu du. Ikerketaren aburuz, ehun umetik batek —17 urtetik beherako

Ama nerabe bat, umearekin, erietxean.

FERNANDO MORALES / AFP

DATU OROKORRA

SINESKERIAK

Denera urtean lau milioi ume hiltzen dira jaio eta berehala, lehen hila bete gabe

**Zenbait tokitan haurra izan berri-
tan amaren esnea zikina eta ustela dela pentsatzen dute**

denak hartzen dira kontuan—
sexuaren negozioarekin lotu-
raren bat izan du. Era horretan Estatu Batuetan milaka ume eta gaztetxo maiz sexuaren alderik bortitzenaren biktima bihurtu dira, orotariko erasoak jasan baitituzte.

Denera sexuaren negozioan murgildutako adin txikikoak 325.000 direla azaldu dute txostenean. Arreta bizia deitu du, gainera, haur eta gaztetxo horietako asko familia nahikoa aberatsetan sortuak direla ikusteak. Soilik laurdena dira familia behartsuetan jaio eta haziak. Gainerakoak sor-

tezko arazo ekonomikorik gabeak dira. Etxeko epela utzi ostean —beren kabuz ihes eginda edo gurasoek botata—, ordea, sexuaren negozioa hartu dute bizitzeko negozio gisara.

Eskandaluzko oihu artean jaso dute askok txostena. Asaldatuta. Izan ere, haur eta gaztetxoak eta sexuaren negozioa soilik pobrezi giroetan lotu izan ohi direla azaldu da askotan. Aurkeztu berri duten txostenak oso bestelako errealitatea azaldu du, ordea. Eta biluzik utzi ditu hainbat kontzientzia. Larru gorritan.

OSASUNA

Bihotzekoaren lehen sintomak izan orduko medikuarengana joan behar da

Efe | **WASHINGTON**

Estatu Batuetan hainbat sendagilek elkarlanean argitaratu berri duten artikulua baten arabera, ezinbestekoa da bihotzekoaren estreinako sintomak izan orduko medikuarengana joatea. *Circulation* aldizkarian agertu da artikulua, eta sinatzaileek era horretan afera horren inguruan duten kezka azaldu dute.

Aditza eman dutenez, bihotzekoaren lehenengo sintomak izan eta ondorengo ordua oso garrantzitsua da hari aurre egiteko, eta medikuarengana edo erietxera joan behar da, ezinbestean. Gainera, koan atzera bueltarik gabe izan daiteke arazoa.

Artikuluaz azaldu dutenez, ordea, gaixo gutxi joaten dira erietxera estreinako une horretan. Gehienek bizpahiru ordu ematen dituzte sendagilearengana joan aurretik, eta zenbaitzuek egun osoa. Sintomak beren kabuz desagertuko direla pentsatzen dute, eta gertatzen ari zaiena ez dela batere larria.

Sintomen berri argi eman behar da

Ikertzaileen aburuz, jokamolde horiek saihesteko oso garrantzitsua da bihotzekoaren sintomen berri ematea. Horretan famili medikuek zeregin handia dutela nabarmendu dute. Izan ere, egun ezjakintasuna handia dela esan dute, eta bihotzekoa bularreko oinazearekin eta zorrabioarekin lotzen direla. Sarri askotan sintomak bestelakoak izaten direla nabarmendu dute, ordea. «Bihotzekoak maiz poliki-poliki hasten dira, min eta ondoeza txiki batekin», azaldu du Pittsburgh-eko Mercy erietxeko zuzendari Bruce McLeod-ek.

Bihotzekoak kasurik gehienetan odolbeldu baten ondorioa izaten dira. Arteria batean sortu eta odolari igarobidea estaltzen diote. Ondorioz, gorputz osora odola ponpatu behar duen giharra —bihotza— geratu egin ohi da. Zenbaitetan, betiko.